

Titel: Bemærkninger til Hjelmslevs Indlæg om morfologi og syntaks, [Bemærkning] 023-0010

Citation: "Bemærkninger til Hjelmslevs Indlæg om morfologi og syntaks, [Bemærkning] 023-0010", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 4. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_023-shoot-wNKS-2757_0000_023_Bemaerkning_0010_p4_bP3_TB00007/facsimile.pdf (tilgået 28. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

ad Hj.p.7: Som andensteds udførligere udviklet er jeg ikke overbevist om Hensigtsmæssigheden af at analysere de to "Planer" hver for sig. Jeg nægter ikke, at Størrelsen ko p.d.e.S. kan deles i k og o, paa d.a.S. i Okse og mun, men jeg finder ikke de to Analyser fuldt parallelle. De to Udtrykstaxemer er principielt uden Indhold; de to Indholdstaxemer (hvoraf Okse formentlig ikke er noget sidste Taxem, men bør analyseres i en lang Serie af Størrelser) vil altid svare til Tegn, hvis man da ikke (med Brøndal) vil opløse Indholdet i Elementer eller "logiske" Konstanter, der ikke har noget sprogligt Udtryk, men kun er tilgængelige for intuitiv Erkendelse. Ogsaa en anden Forskel tilskriver jeg betydelig Vægt: medens Udtryksanalyse (bortset fra Gransettilfælde som Affrikater og Pægdådiftonger) altid kan gennemføres med fuld Evidens, vil det i de fleste Tilfælde være overmaade vanskeligt at afgøre, hvilken af en Række mulige Indholdsanalyser der bedst imødekommer Simplicitets Princip. Medens det samme Designat altid kan betegnes ved flere forskellige, mere eller mindre "analytiske" Tegn, er tilsvarende Ækvivalenser utænkelige, hvor det drejer sig om Figurer. Jeg vil altsaa fortrække at tale om Mindstetegn og Figurer i Steden for om Indholds- og Udtrykstaxemer. Men jeg indrømmer at Afgørelsen er rent skønsmæssig, saa længe man ikke har Lejlighed til at sammenligne ^{to} gennemførte Beskrivelser af samme Sprog efter de to Principper.

Jeg vil derfor hellere i Tilknytning til Bloomfield opfatte Morfologien som Læren om bundne Former og de Helheder, hvori de indgaar, Syntaksen som Læren om de Helheder, hvori der indgaar frie Former; men jeg vil efter mine Grundsynspunkter overflytte Læren om ~~Ækvivalenser~~ de morfologiske Helheder (ora) til Helhedslæren, alias Syntaksen.

Om nogen Arbejdsdeling mener jeg derimod ikke der kan blive Tale; i Klassifikationen man nemlig indgaar Kategorierne Relationer i Teksten, og i Helhedslæren man der tages Hensyn til Ledenes Klasse.